

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาศาสนสถาน 9 แห่งเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณ รอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี
นักศึกษา	นายสมบุญ อินเียว
รหัสประจำตัว	47065226
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ สมพล ดำรงเสถียร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ ที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวทั่วหัวพระ 9 วัดในเขตบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี เพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว และเสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระภิกษุ, สามเณรและไวยาวัจกรที่จำพรรษาอยู่ของศาสนสถานทั้ง 9 แห่ง จำนวน 945 รูป และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในศาสนสถาน 9 แห่ง จำนวน 12,380 คน ในเขตบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางด้านกายภาพของเขตพื้นที่ศาสนสถานทั้ง 9 แห่ง มีความหลากหลายของปัญหาและข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ของสถานที่แต่ละแห่ง และความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางการกำหนดการจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี มีดังนี้

1. บริเวณลานด้านหน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปรับปรุงพื้นที่และจัดทำลานกิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางพุทธศาสนาและประวัติความเป็นมาของศาสนสถานทั้ง 9 แห่ง
2. บริเวณท่าช้างพบว่าเป็นพื้นที่ที่มีหาบเร่แผงลอยอยู่มาก และยังขาดความระเบียบเรียบร้อย จัดทำ กำหนดควบคุมรูปแบบการจัดระเบียบและจัดทำสัญลักษณ์หอนาฬิกา
3. บริเวณถนนสนามไชย (หน้ากรมการรักษาดินแดน), ถนนบำรุงเมืองตัดกับถนนเฟื่องนคร จัดทำ สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายในการท่องเที่ยว
4. บริเวณถนนสนามไชย (บริเวณด้านหน้ากระทรวงการต่างประเทศถึงสวน-สราญรมย์ จัดเป็นที่จอดรถบัส รับ-ส่ง นักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ

5. บริเวณวัดระฆังโฆสิตาราม ปรับปรุงพื้นที่ชุมชนทางเข้าวัดและจัดหาพื้นที่ทำลานกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

6. บริเวณวัดกัลยาณมิตร ปรับปรุงพื้นที่ชุมชนทางเข้าวัดและจัดหาพื้นที่ทำลานกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์และเขตฝั่งธนบุรี มีดังนี้

1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับพระภิกษุ, สามเณร, และไวยาวัจกร ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ป้ายบอกข้อห้ามต่างๆ, ป้ายแสดงพร้อมประวัติความเป็นมา, ตู้ใส่รองเท้านักท่องเที่ยว

2. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณที่จำหน่ายดอกไม้ รูป เทียน ฯลฯ, จุดจำหน่ายของที่ระลึก, จุดบริการห้องน้ำ ส้วม, ลานจอดรถทำน้ำบริเวณวัด, ทำเรือรับ-ส่ง นักท่องเที่ยว, ศาลาพักผ่อน, พื้นที่ลานกิจกรรม

<b>Thesis Title</b>	Development of 9 Religion Locations Around Ratanakosin Island and Thonburi Boundary for Tourism
<b>Student</b>	Mr. Somboon In-aiew
<b>Student ID.</b>	47065226
<b>Degree</b>	Master of Industrial Education
<b>Program</b>	Architecture
<b>Year</b>	2009
<b>Thesis Advisor</b>	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
<b>Thesis Co-Advisor</b>	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom

### **ABSTRACT**

This research was objected to study about current physical factor that effected to Nine Temples Tour around Rattanakosin and Thonburi Banks, to set the activities which were utilized for travelers around Rattanakosin and Thonburi Banks. The groups of sampling in this research were monks, novices, churchwardens whom stay in these 9 temples in totally of 945 persons and the travelers who visit these 9 temples in totally of 12,380 persons around Rattanakosin and Thonburi Banks.

The result of the research founded that the current physical location of these 9 temples have variety of problems and restrictions of the utility of each place and traveler needed.

The trends for setting the utilization activities for traveler **around Rattanakosin and Thonburi Banks were as followings:**

1. Develop the place in front of Wat Prasrirattanasassadaram and arrange as the Buddhism encouragement and display the history of these 9 temples.
2. The stalls around Tha Chang Pier are disorder, so control the sellers to be in order and make the clock tower there.
3. Around Sanamchai Road, Bumrungmuang crossed Saranrom set the travel signs to communicate with travelers.
4. Around Sanamchai Road set the place for bus parking for travelers in group.
5. Develop the community around the entrance of Wat Rakangkositaram and arrange the activities place for travelers and people in community.

6. Develop the community around the entrance of Wat Kallayanamitr and arrange the activities place for travelers and people in community.

The design of necessary convenience for travelers around **Rattanakosin and Thonburi Banks were as followings:**

1. The conveniences for monks, novices, churchwardens such as Tourist Information Center, Warning signs, Information and History bill board, Shoe's cabinet for travelers.

2. The conveniences for travelers such as Tourist Information Center around cherish articles selling place, Souvenir point, Toilet point, Parking around temple pier, traveler pier, rest hall, activities places, etc.

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแล ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ สมพล คำรังเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจทาน แก้ไขแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยในครั้งนี้ และยังได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนในการ ดำเนินการอย่างดียิ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งและเจ้าหน้าที่ของศาสนสถานที่คุณดูแล รับผิดชอบ อีกทั้งจากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลในพื้นที่ที่ทำการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ กังขาว, รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ อาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และน้องพรหมพรรณ อยู่พุ่มพฤษย์ ที่ช่วยเรียบเรียงและ แปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์และคุณค่าอยู่บ้าง ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณความดีเหล่านี้ ให้กับ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณครูบาอาจารย์ผู้สั่งสอนมา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่ให้ความ ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ทางผู้วิจัยขอขอบคุณพระทุกท่านมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สมบูรณ์ อินธิยา